

ภาคผนวก ค.

โปรแกรมคอมพิวเตอร์ TRIPS

โปรแกรมคอมพิวเตอร์ TRIPS

การประเมินโครงการด้านการคมนาคมขนส่งมีความจำเป็นต้องใช้ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์จำนวนมาก เช่น ลักษณะของโครงข่ายถนน พฤติกรรมการเดินทาง ตลอดจนสภาพเศรษฐกิจและสังคมของพื้นที่ที่ศึกษา ทำให้การวิเคราะห์มีความยุ่งยากและใช้ระยะเวลาในการคำนวณผลลัพธ์ขนาน ซึ่งนักวางแผนการขนส่งต้องมีความเข้าใจในประเด็นพื้นฐานเหล่านี้ คือ

1. ความต้องการในการเดินทางที่เพิ่มขึ้นตลอดเวลา เนื่องจากการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจทำให้การครอบครองยานพาหนะสูงขึ้น และเมืองหรือชุมชนมีการเจริญเติบโตมากขึ้น
2. ปัญหาปริมาณการจราจรติดขัดเกิดขึ้นมากกว่าเดิม ส่งผลให้การเข้าถึงพื้นที่ลดลง การเดินทางโดยรถยนต์และการขนส่งสินค้าใช้เวลานานกว่าเก่า ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อระบบขนส่งสาธารณะโดยรวมด้วยเช่นกัน

ดังนั้นนโยบายและแผนการทำงานต้องสามารถทดสอบ พัฒนาและประเมินผลได้ โดยอาศัยการวิเคราะห์จากแบบจำลองด้านการคมนาคมขนส่ง ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบความต้องการในการเดินทางกับสาธารณูปโภคที่มีอยู่ (อุปสงค์กับอุปทาน) โดยส่วนมากความต้องการในการเดินทางจะได้รับอิทธิพล อย่างมากจากการใช้ที่ดิน การครอบครองยานพาหนะ การเข้าถึงเป็นพื้นที่ ซึ่งสามารถแสดงเป็น ตารางการเดินทางจากจุดต้นทางไปยังจุดปลายทางได้ ส่วนอุปทานหรือสาธารณูปโภคในด้านการคมนาคมขนส่ง ประกอบด้วย โครงข่ายถนนและระบบขนส่งสาธารณะ โดยแสดงอยู่ในรูปโครงข่าย

การคำนวณผลลัพธ์ของแบบจำลองด้านการคมนาคมขนส่งด้วยมือเป็นเรื่องที่ไม่สะดวกและยุ่งยาก ดังนั้นจึงมีผู้พัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ช่วยในการประเมินโครงการด้านการคมนาคมขนส่งซึ่งทำได้รวดเร็วและมีความถูกต้องมากขึ้น ในงานศึกษาและวิจัยด้านการคมนาคมขนส่งที่ผ่านมาของประเทศไทย พบว่าโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ถูกนำมาใช้ในการวิเคราะห์แบบจำลองด้านการคมนาคมขนส่งในอดีตที่ผ่านมา ประกอบด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ TRANPLAN, EMME/2 และ TRIPS ซึ่งแต่ละโปรแกรมก็มีคุณสมบัติ รวมทั้งข้อดีและข้อเสียแตกต่างกันตามตาราง ค-1 ซึ่งได้ทำการเปรียบเทียบคุณสมบัติของโปรแกรมทั้ง 3 โปรแกรม

ตาราง ค-1 การเปรียบเทียบโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ถูกนำมาใช้ในงานด้านแบบจำลองคมนาคมขนส่งในประเทศไทย

หลักเกณฑ์	โปรแกรม EMME/2	โปรแกรม TRANPLAN	โปรแกรม TRIPS
แบบจำลองการวิเคราะห์โครงข่ายขนส่งสาธารณะ	การคำนวณโครงข่ายและตารางการเดินทางยอมให้ผู้ใช้งานใช้ฟังก์ชันที่ซับซ้อน	สามารถวิเคราะห์ได้ รวมทั้งสามารถใช้แบบจำลอง Logit	สามารถวิเคราะห์ได้ และสามารถจำลองโครงสร้างค่าโดยสารในแบบจำลอง
แบบจำลองความแออัด (Congestion Modeling)	สามารถทำได้	ไม่มีเครื่องมือโดยตรงในการวิเคราะห์แบบจำลองความแออัด	แบบจำลองความแออัดได้มีการพัฒนาจากขบวนการวิเคราะห์ทางแยก
แบบจำลองประมาณตารางการเดินทาง	สามารถทำการวิเคราะห์ได้ทั้งยานพาหนะส่วนบุคคลและระบบขนส่งสาธารณะ	สามารถทำการวิเคราะห์ได้ทั้งยานพาหนะส่วนบุคคลและระบบขนส่งสาธารณะ	สามารถทำการวิเคราะห์ได้ทั้งยานพาหนะส่วนบุคคลและระบบขนส่งสาธารณะ
ขอบเขตของการวิเคราะห์	ทำการวิเคราะห์แบบจำลองได้ทุกประเภท ยกเว้นแบบจำลองระดับทางแยก	ทำการวิเคราะห์แบบจำลองได้ทุกประเภท ยกเว้นแบบจำลองระดับทางแยก	ทำการวิเคราะห์แบบจำลองได้ทุกประเภท
การแสดงผลกราฟฟิค	ดีมาก	ดี	ดีมาก
หน่วยงานที่ใช้งานโปรแกรม	มีใช้อยู่ในวงจำกัด	มีใช้อยู่ในวงจำกัด	ได้รับการยอมรับจากหลายหน่วยงานภาครัฐและมหาวิทยาลัยต่าง ๆ
การโต้ตอบกับผู้ใช้งาน	ดี	ดี	ดีมาก
การเชื่อมโยงกับ GIS	เชื่อมโยงจาก ASCII ไฟล์	เชื่อมโยงจาก Database	เชื่อมโยงจาก ASCII ไฟล์
การใช้ข้อมูลร่วมกันระหว่างแบบจำลอง	ง่ายในการเปลี่ยนแปลงข้อมูล	ง่ายในการเปลี่ยนแปลงข้อมูล	ง่ายในการเปลี่ยนแปลงข้อมูล รวมทั้งในระดับทางแยก

ที่มา: MVA Asia et al (1998), Urban Transport Database and Model Development Project

วิโรจน์ ธุโฆปการ (2544) สรุปข้อดีและข้อเสียของโปรแกรมที่ได้มีการใช้งานในประเทศไทย พบว่า โปรแกรม TRANPLAN มีข้อดีในด้านที่เป็นโปรแกรมมาตรฐาน สามารถแสดงผลและปรับแก้โครงข่ายขนส่งทางหน้าจอคอมพิวเตอร์ แต่มีข้อเสียที่สำคัญ คือ การปฏิบัติงานต้องใช้คำสั่ง หรือ Batch File ที่จัดเตรียมไว้ล่วงหน้า ซึ่งเป็นโมดูล (Module) ตามการวิเคราะห์แต่ละประเภท หรือรวมเป็นชุดคำสั่งสำหรับหลายโมดูลก็ได้ และรอกระทั่งโปรแกรมทำงานเสร็จ แสดงผลทางจอคอมพิวเตอร์ อย่างไรก็ตาม ก่อได้ว่า เป็นการทำงานที่ต้องรอ ไม่ใช่เป็นการโต้ตอบทันทีหรือ Interactive ส่วนโปรแกรม TRIPS เป็นโปรแกรมที่มีหลักการเช่นเดียวกับโปรแกรม TRANPLAN กล่าวคือ เป็นโปรแกรมที่ประกอบด้วยแบบจำลองจราจรชนิดต่อเนื่อง 4 ขั้นตอน เช่นเดียวกัน แต่เป็นโปรแกรมที่มีความยืดหยุ่นสูงกว่า มีขั้นตอนการสั่งงานที่เป็น Window Flowchart ช่วยให้สะดวกต่อการทำงานมาก นอกจากนั้นโปรแกรม TRIPS ยังมีโปรแกรมย่อยให้เลือกได้มากกว่า โปรแกรม TRANPLAN ข้อเด่นที่สำคัญของโปรแกรม TRIPS คือ การส่งผ่านข้อมูลระหว่างปริมาณการเดินทางบนระบบโครงข่ายถนนและระบบขนส่งสาธารณะ สำหรับโปรแกรมสำเร็จรูป EMME/2 ก็มีความสามารถที่สูงกว่าโปรแกรม TRANPLAN แต่ด้อยกว่าโปรแกรม TRIPS อย่างไรก็ตาม โปรแกรม EMME/2 มีการใช้งานที่ไม่แพร่หลายในประเทศไทย

อีกทั้ง โปรแกรม TRIPS เป็นโปรแกรมด้านการวางแผนและจัดการระบบคมนาคมขนส่งที่ได้รับการยอมรับจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่รับผิดชอบ เช่น สำนักงานคณะกรรมการจัดการจราจรทางบก (สจร.) การทางพิเศษแห่งประเทศไทย (กทพ.) การรถไฟแห่งประเทศไทย (รฟม.) โดยได้มีการนำโปรแกรม TRIPS มาใช้งานในโครงการต่าง ๆ หลายโครงการในประเทศไทย เช่น โครงการพัฒนารูปแบบจำลองและระบบฐานข้อมูลจราจร (UTDM) โครงการศึกษาแผนแม่บทการขนส่งมวลชนระบบรางในเขตกรุงเทพมหานครและพื้นที่ต่อเนื่อง (URMAP)

โปรแกรมคอมพิวเตอร์ TRIPS

โปรแกรมคอมพิวเตอร์ TRIPS เป็นโปรแกรมสำเร็จรูปที่ใช้ในการวางแผนระบบขนส่งที่มีความยืดหยุ่นในการสร้างแบบจำลอง สามารถพยากรณ์ปริมาณการเดินทางและลักษณะการเดินทาง โดยใช้แบบจำลองขั้นตอนต่อเนื่องกัน (4 Step Model) ซึ่งประกอบด้วย

1. แบบจำลองการเกิดการเดินทาง (Trip Generation Model) ขึ้นกับการใช้ที่ดิน จำนวนประชากร การจ้างงาน และอัตราการเดินทาง
2. แบบจำลองการกระจายการเดินทาง (Trip Distribution Model) ขึ้นกับการกระจายตัวของกิจกรรมในพื้นที่ รวมถึงความพอใจที่ผู้เดินทางมีต่อเวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทาง

3. แบบจำลองเลือกประเภทการเดินทาง (Modal Split Model) ขึ้นกับความแตกต่างของราคาของทางเลือกต่าง ๆ รวมทั้งความพึงพอใจที่ได้รับ

4. แบบจำลองการแจกแจงเส้นทาง (Traffic Assignment Model) จะแยกตามเส้นทางบนโครงข่าย ซึ่งจะขึ้นกับลักษณะของโครงข่าย รวมทั้งการเลือกเส้นทางของผู้เดินทาง

โดยที่โปรแกรมคอมพิวเตอร์ TRIPS จะช่วยลดความยุ่งยากในการคำนวณและเพิ่มความสะดวกรวดเร็วในการวางแผนด้านการคมนาคมขนส่ง ซึ่งตัวโปรแกรมคอมพิวเตอร์ TRIPS จะประกอบด้วยชุดโปรแกรมย่อยต่าง ๆ ซึ่งจะทำงานสัมพันธ์กันโดยแต่ละโปรแกรมย่อยจะเป็นส่วนประกอบส่วนหนึ่งในแบบจำลอง ตัวแปรต่าง ๆ ภายในแต่ละโปรแกรมสามารถปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้ ซึ่งในแต่ละโปรแกรมย่อยจะมีความสามารถที่แตกต่างกันดังนี้

1. แบบจำลองความต้องการการเดินทาง (Demand Modeling)

โปรแกรมย่อยในชุดโปรแกรมนี้ จะใช้ในการสร้างแบบจำลองใน 3 ขั้นตอนแรกของแบบจำลองการคมนาคมขนส่ง คือ แบบจำลองการเกิดการเดินทาง แบบจำลองการกระจายการเดินทาง และแบบจำลองเลือกประเภทการเดินทาง ความสามารถของโปรแกรมต่าง ๆ ในชุดโปรแกรมนี้สามารถทำการวิเคราะห์ได้ 3 ระดับ คือ

ระดับที่ 1 สามารถสร้างและจัดการแบบจำลองที่ไม่มีความซับซ้อน ระดับนี้เหมาะสมกับการวิเคราะห์ตารางการเดินทางที่มีค่าคงที่หรือมีการจำกัดจำนวนของตารางการเดินทาง ซึ่งในระดับนี้จะไม่สามารถคาดคะเนความต้องการเดินทางได้

ระดับที่ 2 สามารถทำทุกอย่างได้เหมือนระดับที่ 1 แต่จะมีความสามารถทำการคาดคะเนความต้องการเดินทางได้ ระดับนี้เหมาะสมกับการจัดการแบบจำลองการเกิดการเดินทาง แบบจำลองการกระจายการเดินทาง และแบบจำลองเลือกประเภทการเดินทางอย่างง่าย

ระดับที่ 3 สามารถทำทุกอย่างได้เหมือนระดับที่ 1 และ 2 แต่จะมีความสามารถทำการจัดการข้อมูลที่มีซับซ้อนมากขึ้นได้ ระดับนี้เหมาะสมกับการพิจารณาแบบจำลองเลือกประเภทการเดินทางเป็นหลัก

โดยที่โปรแกรมในชุดนี้สามารถใช้ในวิเคราะห์แบบจำลองความต้องการเดินทางได้หลายประเภท เช่น ใช้ในการวิเคราะห์แบบจำลองเดี่ยว ๆ คือ การทดสอบและประเมินผลความแตกต่างในด้านนโยบาย ทางเลือกและการดำเนินการ หรือใช้เป็นส่วนหนึ่งของแบบจำลองใหญ่ คือ ใช้กำหนดรายละเอียดของโครงข่าย ทางแยก การบริการ รวมทั้งสร้างตารางการเดินทางของรถยนต์ส่วนบุคคลและระบบขนส่งสาธารณะ

2. แบบจำลองการวิเคราะห์โครงข่ายถนน (Highway Analysis)

โปรแกรมย่อยในชุดโปรแกรมนี้ จะใช้การสร้างแบบจำลองในขั้นสุดท้ายของแบบจำลองขั้นตอนต่อเนื่อง คือ แบบจำลองการเลือกเส้นทางการเดินทาง ซึ่งจะใช้พิจารณาการเคลื่อนที่ของรถยนต์บนโครงข่ายถนน ความสามารถของโปรแกรมต่าง ๆ ในชุดโปรแกรมนี้สามารถทำการวิเคราะห์ได้ 3 ระดับ คือ

ระดับที่ 1 สามารถสร้างโครงข่ายที่ใช้ Turn Penalty เพื่อจำลองการห้ามเลี้ยวหรือความล่าช้าที่ทางแยก สามารถทำการแจกแจงเส้นทางแบบ Capacity Restrained โดยใช้วิธีการสร้าง Path ต่าง ๆ เช่น Shortest Path, Burrell หรือ Dial Multi-Route รวมทั้งวิธีการแจกแจงเส้นทางต่าง ๆ เช่น Equilibrium Volume Averaging และ Iterative หรือ Incremental ในด้านการจัดการโครงข่ายจะสามารถปรับแต่งผลการแจกแจงเส้นทางให้ละเอียดขึ้น สามารถรายงานผลสรุปจากการแจกแจงเส้นทาง สามารถเปรียบเทียบผลลัพธ์ระหว่าง 2 โครงข่าย สามารถจะทำการวิเคราะห์เส้นทางที่สนใจ (Select Link Analysis) ตลอดจนการทำ Cost Skimming ได้อีกด้วย ระดับนี้เหมาะสมกับโครงข่ายที่ความล่าช้าที่ทางแยกไม่ได้เป็นประเด็นที่สำคัญ

ระดับที่ 2 สามารถทำทุกอย่างได้เหมือนระดับที่ 1 แต่จะมีความสามารถทำการจำลองแบบทางแยกไม่ว่าจะเป็นทางแยกสัญญาณไฟ วงเวียน และทางแยกแบบทางเอกตัดทางโท (Priority Intersection) ในรายละเอียดที่เพิ่มขึ้น ระดับนี้เหมาะสมกับโครงข่ายภายในเมืองที่ความล่าช้าที่ทางแยกเป็นประเด็นที่สำคัญ

ระดับที่ 3 สามารถทำทุกอย่างได้เหมือนระดับที่ 1 และ 2 แต่จะมีความสามารถทำการจำลองแบบในลักษณะพลวัต (Dynamic Modeling) เพิ่มขึ้นมา ความสามารถในลักษณะนี้จะทำให้สามารถสร้างแบบจำลองที่ซับซ้อนมากขึ้นได้ เช่น การจำลองการติดขัดแบบแยกชนแยก ในรายละเอียดได้ ในกรณีนี้การเดินทางที่ไม่สามารถแจกแจงเส้นทางได้เนื่องจากข้อจำกัดความจุของเส้นทางสามารถที่แยกออกมาจากตารางการเดินทาง ดังนั้นจึงสามารถที่จะวิเคราะห์แก้ปัญหาในรายละเอียดสำหรับส่วนนี้ได้ ระดับนี้เหมาะสมกับโครงข่ายถนนในเมืองที่มีความติดขัดสูง ซึ่งแบบจำลองโดยปกติทั่วไปจะพยากรณ์ปริมาณการจราจรสูงกว่าความจุของเส้นทาง

โดยผลการวิเคราะห์จากโปรแกรมย่อยในชุดโปรแกรมนี้สามารถใช้ในการศึกษาต่าง ๆ ได้ เช่น ศึกษาสภาพโดยรวมของโครงข่าย ศึกษาพฤติกรรมการเลือกเส้นทางบนโครงข่าย ศึกษาผลของความเปลี่ยนแปลงที่มีต่อโครงข่ายและทางแยก ในกรณีที่มีการเพิ่มหรือปรับปรุงหรือลดความจุของโครงข่ายและทางแยก เป็นต้น

3. แบบจำลองการวิเคราะห์โครงข่ายขนส่งมวลชน (Public Transport)

โปรแกรมย่อยในชุดโปรแกรมนี้ จะใช้การสร้างแบบจำลองในขั้นสุดท้ายของแบบจำลองขั้นตอนต่อเนื่อง คือ แบบจำลองเลือกเส้นทางการเดินทาง ซึ่งจะใช้พิจารณารูปแบบการเคลื่อนที่ของผู้โดยสารในระบบขนส่งมวลชน โดยจำลองพฤติกรรมที่ตัดสินใจในการเลือกใช้ระบบขนส่งมวลชนจากรูปแบบการเดินทางในประเภทต่าง ๆ เช่น รถโดยสารธรรมดา รถโดยสารปรับอากาศ รถไฟฟ้า เป็นต้น และจากทางเลือกของเส้นทางที่มีอยู่ ซึ่งความสามารถของโปรแกรมต่าง ๆ ในชุดโปรแกรมนี้สามารถทำการวิเคราะห์ได้ 4 ระดับ คือ

ระดับที่ 1 สามารถกำหนดเส้นทางขนส่งมวลชน รวมทั้งเส้นทางเดินต่าง ๆ ลงในโครงข่าย และมีวิธีการสร้าง Path แบบ Multi-Routing ที่สามารถหาเส้นทางการเดินทางที่เหมาะสมทั้งหมดภายในโครงข่าย และมีแบบจำลองย่อยแบบ Logic ในการหาสัดส่วนการเดินทางโดยการเดินทาง ข้อมูลสัดส่วนการเดินทางโดยระบบขนส่งมวลชน จุดขึ้น-ลงระบบขนส่งมวลชน รวมทั้งภายในขอบข่ายการสร้าง Path และการแจกแจงเส้นทาง สามารถแสดงรายงานสรุปและ Skim ได้หลายรูปแบบ ระดับนี้เหมาะสมกับโครงข่ายที่ค่าโดยสารไม่มีความสำคัญ ในการตัดสินใจในการเลือกประเภทการเดินทางและความแออัดภายในขบวนรถไฟใต้ดินสำคัญ

ระดับที่ 2 (ก) สามารถทำทุกอย่างได้เหมือนระดับที่ 1 แต่จะสามารถจำลองโครงสร้างค่าโดยสารลงในแบบจำลองได้ โครงสร้างค่าโดยสารที่สามารถใช้ได้จะมีค่าโดยสารตามระยะทาง (Distance Based) ค่าโดยสารตามพื้นที่ (Zone Based) และค่าโดยสารเป็นระยะ (Stage Model)

ระดับที่ 2 (ข) สามารถทำทุกอย่างได้เหมือนระดับที่ 1 แต่จะสามารถจำลองความแออัดในขบวนรถไฟใต้ดินลงในแบบจำลองได้ วิธีการนี้จะใช้ในกรณีที่เราคิดว่าเส้นทางบางเส้นทางในโครงข่ายจะมีปริมาณผู้โดยสารมากกว่าความจุจะรับได้ วิธีการนี้จะคล้ายกับ Capacity Restraint ในโครงข่ายถนน ในการหาเส้นทางที่แออัดน้อยกว่า วิธีการนี้สามารถใช้ในการวิเคราะห์เส้นทางการเดินทางในสถานีรถไฟใต้ดินที่มีปริมาณผู้โดยสารมากได้อีกด้วย

ระดับที่ 3 สามารถทำทุกอย่างได้เหมือนระดับที่ 1 รวมกับระดับที่ 2 (ก) และ 2 (ข)

โดยผลการวิเคราะห์จากโปรแกรมย่อยในชุดโปรแกรมนี้สามารถใช้ในการศึกษาต่าง ๆ ได้ เช่น ใช้ในการประเมินผลระบบขนส่งสาธารณะ ใช้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทางเลือก ใช้ทดสอบการเปลี่ยนแปลงหรือการปรับปรุงการให้บริการ ใช้ปรับปรุงการถ่ายโอนผู้โดยสาร ใช้ประเมินผลความจุของระบบที่เปลี่ยนแปลงไป ใช้ติดตามผลการดำเนินงานของผู้ประกอบการ เป็นต้น

4. แบบจำลองการประมาณตารางการเดินทาง (Matrix Estimation)

โปรแกรมย่อยในชุดโปรแกรมนี้ จะใช้ในการสร้างตารางการเดินทาง เนื่องจากความต้องการพื้นฐานของแบบจำลองด้านการคมนาคมขนส่งทุกประเภท ผลลัพธ์ที่ต้องการก็คือความต้องการในการเดินทางจากพื้นที่ย่อยหนึ่งไปยังอีกพื้นที่ย่อยหนึ่งในขอบเขตของพื้นที่ศึกษา หรือ ตารางการเดินทาง (Trip Matrix) ซึ่งความสามารถของโปรแกรมต่าง ๆ ในชุดโปรแกรมนี้สามารถทำการวิเคราะห์ได้ 3 ระดับ คือ

ระดับที่ 1 สามารถทำการประมาณตารางการเดินทางโดยใช้ข้อมูลจากตารางการเดินทางที่มีอยู่เดิมหรือที่มีอยู่แต่ไม่สมบูรณ์ จุดดึงดูดทั้ง 2 ด้าน ปริมาณการจราจร ข้อมูลด้านเส้นทาง และ Cost Skimming โดยสามารถกำหนดระดับความมั่นใจ (Level of Confidence) เพื่อให้การประมาณตารางการเดินทางมีค่าใกล้เคียงกับสภาพที่เป็นอยู่จริง ระดับนี้เหมาะสมกับการประมาณตารางการเดินทางที่ข้อมูลด้านค่าใช้จ่ายไม่ได้เป็นประเด็นที่สำคัญ

ระดับที่ 2 สามารถทำทุกอย่างได้เหมือนระดับที่ 1 แต่จะมีความสามารถในการประมาณตารางการเดินทางที่ซับซ้อนกว่า รวมทั้งสามารถเพิ่มข้อมูลใหม่ที่ได้จากการสำรวจได้ เช่น การสำรวจป้ายทะเบียน ตารางการเดินทางของระบบขนส่งมวลชน โดยไม่จำเป็นต้องมีข้อมูลการเดินทางที่สมบูรณ์ ระดับนี้เหมาะสมกับการประมาณตารางการเดินทางที่ข้อมูลด้านค่าใช้จ่ายเป็นประเด็นที่สำคัญ

ระดับที่ 3 สามารถทำทุกอย่างได้เหมือนระดับที่ 1 และ 2 แต่จะใช้ในการประมาณตารางการเดินทางที่มีขนาดใหญ่ เช่น มีการแบ่งพื้นที่ย่อยมากกว่า 500 พื้นที่ ซึ่งเทคนิคนี้เป็นการแบ่งพื้นที่ศึกษาเป็นพื้นที่ย่อย ๆ โดยใช้เงื่อนไขการขยายพื้นที่และทำการประมาณค่าในแต่ละพื้นที่ย่อย ระดับนี้เหมาะสมกับการประมาณตารางการเดินทางที่มีข้อมูลจำนวนมาก

จากที่กล่าวมาแล้วว่าโปรแกรม TRIPS เป็นโปรแกรมที่ประกอบด้วยโปรแกรมย่อยต่าง ๆ ซึ่งโปรแกรมย่อยในแต่ละตัวก็มีหน้าที่ที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับรูปแบบการใช้ของผู้ใช้งาน ตาราง ค-2 แสดงหน้าที่ของโปรแกรมย่อยต่าง ๆ ในโปรแกรม TRIPS

ตาราง ค-2 ความสามารถในการทำงานของแต่ละโปรแกรมย่อยของโปรแกรมคอมพิวเตอร์
TRIPS

โปรแกรมย่อย	หน้าที่
Highway Analysis	
MVNET	ใช้ในการสร้าง แก้ไข ลบ เพิ่มข้อมูลของโครงข่ายถนนและระบบขนส่งสาธารณะ ทั้งยังสามารถรายงานผลการทดสอบโครงข่ายในรูปแบบของ ASCII ไฟล์ และ Excel ไฟล์
AVJNET	ใช้ในการสร้างและวิเคราะห์ทางแยกประเภทต่าง ๆ เช่น ทางแยกที่ควบคุมด้วยป้ายสัญญาณ ทางแยกที่ควบคุมด้วยสัญญาณไฟ วงเวียน ทั้งยังสามารถรายงานผลการทดสอบทางแยก
MVHWAY	ใช้ในการสร้าง Path ไฟล์ และจัดทำกรเลือกเส้นทางการเดินทาง ทั้งยังสามารถประยุกต์การเลือกเส้นทางแบบ Capacity Restraint สามารถใช้ในการคำนวณความเร็วของโครงข่ายและวิเคราะห์เส้นทางที่สนใจ
MVNSUB	ใช้ในการสร้างโครงข่ายถนนย่อยจากโครงสร้างแบบจำลองหลัก
AVROAD	ใช้ในการสร้าง Path ไฟล์ และจัดทำกรแจกแจงเส้นทางเดินทาง (Version ใหม่สามารถใช้ MVHWAY แทนได้)
AVCAP	ใช้ในการคำนวณความเร็วของโครงข่ายในแต่ละ Link ที่เปลี่ยนแปลงตามความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณการจราจรและความเร็ว ซึ่งต้องใช้โปรแกรมนี้ควบคู่กับโปรแกรมย่อย AVROAD (Version ใหม่สามารถใช้ MVHWAY แทนได้)
AVSELC	ใช้ในการวิเคราะห์เส้นทางในระดับพื้นที่ย่อยและใช้สร้างตารางการเดินทางย่อยจากโครงสร้างแบบจำลองหลัก (Version ใหม่สามารถใช้ MVHWAY แทนได้)
Public Transport	
MVPUBL	ใช้ในการสร้าง แก้ไข ลบและเพิ่มข้อมูลเส้นทาง ระบบและอัตราค่าโดยสารของระบบขนส่งสาธารณะ
MVPUBM	ใช้ในการเลือกเส้นทางการเดินทางของผู้โดยสารบนระบบขนส่งสาธารณะ และยังสามารถจำลองการเดินทางในรูปแบบ Crowding และการทำ Skimming Matrix
MVPUBR	ใช้ในการจัดทำรายงานผลการสร้างแบบที่ได้จากการประมวลผลของโปรแกรมย่อย MVPUBL และ MVPUBM
MVPUBG	ใช้ในการคำนวณปริมาณของระบบขนส่งสาธารณะบน Link รวมทั้งการไหลของปริมาณจราจรบริเวณทางแยก

ตาราง ค-2 ความสามารถในการทำงานของแต่ละโปรแกรมย่อยของโปรแกรมคอมพิวเตอร์
TRIPS (ต่อ)

โปรแกรมย่อย	หน้าที่
Demand Modeling	
MVMODL	ใช้ในการวิเคราะห์การเกิดการเดินทาง (Trip Generation), การกระจายการเดินทาง (Trip Distribution) และการเลือกรูปแบบการเดินทาง (Mode Split)
MVTRIP	ใช้ในการสร้างหรือเปลี่ยนตารางการเดินทางที่อยู่ในรูปแบบ ASCII ไฟล์ หรือ Text ไฟล์ ให้อยู่ในรูปแบบที่โปรแกรมส่วนอื่น ๆ ของโปรแกรม TRIPS จะสามารถนำไปใช้ได้
MVMNIP	ใช้ในการจัดการตารางการเดินทาง ทั้งยังสามารถเปลี่ยนตารางการเดินทางที่อยู่ในรูปแบบของโปรแกรม TRIPS ให้เป็นรูปแบบ ASCII ไฟล์
MVMOD	ใช้ในการแก้ไขเซลล์ (Cell) บางเซลล์ในตารางการเดินทาง
MVSQEX	ใช้ในการเพิ่มหรือลดขนาดของตารางการเดินทาง
MVPRIN	ใช้ในการตรวจสอบตารางการเดินทางที่ได้
MVTEND	ใช้ในการวิเคราะห์การเกิดการเดินทาง (Trip Generation) (Version ใหม่สามารถใช้ MVMODL แทนได้)
MVGRAM	ใช้ในการวิเคราะห์การกระจายการเดินทาง (Trip Distribution) (Version ใหม่สามารถใช้ MVMODL แทนได้)
MVSPLT	ใช้ในการวิเคราะห์การเลือกรูปแบบการเดินทาง (Mode Split) (Version ใหม่สามารถใช้ MVMODL แทนได้)
Matrix Estimation	
MVRCP	ใช้ในการสร้าง Path ไฟล์ที่เกิดจากการรันโปรแกรมย่อย AVROAD (Highways) หรือ MVPUBM (Public Transport) และใช้ในการรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการประมาณตารางการเดินทาง (Version ใหม่ในส่วนของ Highways สามารถใช้ MVHWAY แทนได้ และในส่วนของ Public Transport สามารถใช้ MVPUBM แทนได้)
MVESTM	ใช้ในการสร้างตารางการเดินทางของจุดต้นทางและจุดปลายทาง (Origin-Destination)
MVESTE	ใช้ในการจัดการหรือแก้ไขไฟล์พารามิเตอร์ในแบบจำลอง และรายงานผล Standard Errors ของพารามิเตอร์จากการประมาณตารางการเดินทาง ทั้งยังสามารถสร้าง Sensitivity Matrix
MVESTL	ใช้ในการจัดการข้อมูลจากการสำรวจที่จะใช้ในการประมาณตารางการเดินทาง
MVESTU	ใช้ในการเปรียบเทียบปริมาณการจราจรที่ได้จากแบบจำลองและข้อมูลการสำรวจ
Graphics	
MVGRAF	ใช้ในการแสดงผลลัพธ์จากการประมวลผลในรูปกราฟฟิก